

der i saa Henseende er Trang, bør yde sin Hjælp til de mindre Skoler, hvor det menige Folks Børn opdrages; det er Noget, der stemmer med vor constitutionelle Udvikling. Derfor det hele demokratiske Liv, som vi ønske, skal faae nogen Fylde, da maae vi komme til at anvende Meget paa Underviisningen; saaledes gjør man det i de Lande, hvor man forstaaer sig paa folkelig Udvikling, f. Ex. i Schweiz. Dette forudskiftet, skal jeg gaae over til at omtale Udgifterne ved det lærde Skolevæsen. Tager jeg nu Metropolitan-skolen i Kjøbenhavn, den kostbareste og efter min Overbeviisning den meest unyttige Skole i Danmark, da koster et Barns Underviisning i denne Skole det Offentlige 91 Rd. Jeg skal bemærke, at jeg har fradraget, hvad der indkommer i Skolepenge. Denne Skole besøges af et stort Antal, men det er ikke unaturligt; thi, naar Regjeringen sætter sig ned her i Kjøbenhavn som Skoleholder, og saa tager lavere Skolepenge end Andre, og naar den saa giver dem, der kunne holde det ud i nogle Aar, fri Underviisning, og naar den, hvis de ogsaa kunne holde det ud i nogle Aar, giver dem Penge til, saa kommer der naturligvis mange Børn i Skolen, men at gaae frem paa den Maade, er jo efter min Mening aldeles urigtigt. Tager jeg nu en anden Skole, saa koster Underviisningen af et Barn i Nykjøbing paa Falster 230 Rd. om Aaret; der betales altsaa for et saadant Barns Underviisning fra 7 til 17 Gange saameget, som der betales for et Barn i Communeskolerne i Kjøbenhavn; der gaaer 17 af disse Børn paa eet Barn i den lærde Skole. — Naar jeg dernæst tager Odense lærde Skole, hvor der efter det sidste Program fandtes 146 Disciple, saa koster den 18,143 Rd. — d. v. s., naar jeg blot medregner, hvad der gives fra det Offentliges Side — hvorimod Underviisningen i Communeskolerne i hele Høens Stift kun koster 20,900 Rd., altsaa ikke engang 3000 Rd. mere, end de 146 Disciple koste i Odense. Udgifterne til den lærde Skole i Nykjøbing ere 13,800 Rd., hvorimod der til Underviisningen af samtlige Børn i Lolland og Falsters Stifts Communeskole kun udredes 8,993 Rd., eller circa 65 pCt. af hvad 60 Disciple i den lærde Skole i Nykjø-

bing koste. Naar man nu lægger Mærke her til — jeg troer, at hvad jeg har opgivet i det Hele taget er rigtigt, der kan være indløbet en lille Regningsfeil, og isaafald beder jeg om Overbærelse, men Hovedresultatet troer jeg er rigtigt — er jeg overbevist om, at man ikke vil kunne sige, at den Udgift, som Communen paadrager sig ved at forhøje Lønnen for Lærerne saaledes, at den begynder med 500 Rd. og ender med 900 Rd., paa nogen Maade er for høi, eller at Communen er for overbebyrdet, eller man giver for mange Penge ud for hvert Barns Underviisning. Jeg har, som sagt, villet udtale dette, ikke fordi jeg agter at staae paa, at der skal stemmes over Indbringingsforslaget, men fordi jeg haaber, at Mænd, hvis Stemme i denne Sag har stor Betydning, ville understøtte mig, og at Forslaget maa blive optaget paa det Sted, hvor denne Sag egentlig hører hjemme. — Naar det fra de fleste Sider anerkendes og indrømmes, at Lærernes Gagering er en Communesag, og at den ialtfald maa vedblive at være det, indtil der for Staten foreligger en absolut Nødvendighed til at skride ind, saa forekommer det mig ogsaa, at det maa være Communens Sag at pensionere sine Lærere. Communen har vistnok ikke nægtet at yde Pension til velstjente Skolelærere, saa at jeg ikke troer, at det kan gaae an, at Pensionsløven af 5te Jan. 1851 udvides til Communen. Man maa overlade det til denne selv at bestemme, hvortledes den vil pensionere sine Lærere, og jeg troer, at man kan være berettiget til det Haab, at den samme Billighed, som vil vise sig ved disse Mænds Gagering, ogsaa vil gjøre sig gjældende med Hensyn til deres Pensionering.

Sfæhering: Det er meget heldigt, at det ærede Udvald har foreslaaet, at en Deel af Paragrapherne skulle gaae ud, men der er desuden endnu een Paragraph, med Hensyn til hvilken jeg ogsaa troer, at det vilde være godt, om den kunde blive stemt ud, og det er nemlig § 9. Denne Paragraph er i Grunden en Definition af en Paragraph i Børnepligtsloven, og det er ikke rigtigt her at definere Børnepligtsloven. Jeg seer meget godt, at denne Paragraph giver en gunstigere Bestem-